

Dohoda s USA o obraně je téměř hotová. Podpis bude brzy, říká vyjednavčka

SZ seznamzpravy.cz/clanek/domaci-politika-dohoda-s-usa-o-obrane-je-temer-hotova-podpis-bude-brzy-rika-vyjednavacka-222247

Česko s USA již ladí poslední detaily smlouvy o obranné spolupráci. V rozhovoru se Seznam Zprávami to řekla diplomatka Veronika Kuchyňová Šmigolová, která má na Ministerstvu zahraničních věcí na starosti vztahy s USA a je součástí vyjednávacího týmu s Američany.

„Bude to dobrá dohoda, i v rámci těch existujících – USA mají tuto dohodu dojednanou s 24 členskými zeměmi NATO – bude patřit k těm silnějším,“ říká diplomatka. Podle ní bude finální text hotový do konce února, podepsat by ji ministryně obrany Jana Černochova (ODS) mohla u příležitosti chystané cesty premiéra Petra Fialy do Washingtonu.

Jak už informovaly Seznam Zprávy, Kuchyňová Šmigolová se stane letos velvyslankyní v Izraeli. Z pohledu české diplomacie jde o významný post, který obsazují „hvězdy“ české zahraniční politiky.

V minulosti v Izraeli Česko zastupoval například bývalý mluvčí prezidenta Václava Havla Michael Žantovský či současný poradce pro národní bezpečnost vlády Petra Fialy Tomáš Pojar, v tuto chvíli tam úřaduje ex-ministr obrany za ANO Martin Stropnický.

Kuchyňová Šmigolová bude první ženou na tomto strategickém postu s bezpečnostním přesahem. „Jestli tam budu působit jako první žena, podle mě není až tak důležité, byť možná v nějaké symbolické rovině to svůj význam má,“ říká také v rozhovoru diplomatka, která také byla zatím jedinou ženou na vlivném postu bezpečnostní ředitelky Černínského paláce.

Jaké jsou česko-americké vztahy na začátku roku 2023 a jak je formovala ruská agrese na Ukrajině?

Vztahy s USA jsou dlouhodobě dobré, z globálního hlediska je to náš hlavní a nejdůležitější strategický partner a sdílíme stejné hodnoty. V některých obdobích je obtížné najít, čím vztahy naplnit. Začátek války na Ukrajině ale jednoznačně vnesl do vztahů úplně novou dynamiku. Už před začátkem invaze USA nám, stejně jako dalším spojencům z NATO, poskytovaly bezprecedentní množství informací, které ukazovaly, že by invaze měla začít. To bylo posílení či potvrzení důvěry, která nemusela být dříve tímto způsobem demonstrována.

Fiala míří do Washingtonu

Česko patří k evropským lídrům pomoci Ukrajině, česká vláda Kyjevu pomáhá od prvních dní invaze a věnovala tomu z velké části i své předsednictví Evropské unii. Jak je to vnímáno ve Washingtonu, má to druhotný význam v posilování české pozice na mezinárodní scéně?

USA to nepochybně zaznamenaly a i postupem času, když už se rozjela sama americká mašinerie vojenské pomoci, na to nezapomínají. Velmi pozitivně je v USA kvitováno i to, že jsme velmi rychle přijali velké množství ukrajinských uprchlíků.

Kdo je Veronika Kuchyňová Šmigolová?

Česká kariéerní diplomatka (narozená v roce 1964) se celý profesní život věnuje bezpečnostním tématům. Podílela se už na přípravách českého vstupu do NATO či EU, v české misi při Severoatlantické alianci později také sama působila jako politická poradkyně. V letech 2005 až 2009 byla bezpečnostní ředitelkou Černínského paláce, jako zatím jediná žena v české historii, v té době také patřila do nejužšího týmu vyjednávání o umístění amerického radaru v Brdech. Následně byla českou velvyslankyní při mezinárodních organizacích ve Vídni. V letech 2015 až 2018 byla českou velvyslankyní v Egyptě. V současnosti vede odbor amerických států na Ministerstvu zahraničních věcí, od nového roku je pověřená řízením sekce mimoevropských zemí, ekonomické a rozvojové spolupráce a je jednou z vyjednávaček dohody o obranné spolupráci s USA. V roce 2023 se má ujmout postu velvyslankyně v Izraeli.

Toto sblížení by měla završit cesta premiéra Fialy do Washingtonu, mluví se o ní už delší dobu, je už možné specifikovat termín?

O termínu je lepší zatím nemluvit. Doufáme, že to bude během prvního pololetí tohoto roku.

Zmínila jste informace, které přicházely ještě před ruskou invazí z USA, a důvěru. Prezident Zeman dlouhodobě bagatelizoval ruskou hrozbu, vystupoval proti českým tajným službám, které před ruským nepřátelským vlivem dlouhodobě varovaly, a do posledních dní před invazí shazoval i informace amerických zpravodajců ohledně chystané invaze. To musela být složitá situace, nezvyklá pro spojeneckou zemi Evropské unie, nenarušovalo to důvěru mezi USA a českými úřady? Dostával všechny tyto informace i Pražský hrad?

Já nevím, jaké informace dostávala přímo prezidentská kancelář, protože americká ambasáda primárně komunikuje s Ministerstvem zahraničních věcí. Ale domnívám se, že tyto informace dávali všem ústavním činitelům, tedy i premiérovi a prezidentovi.

Nový velvyslanec? Je nadšený

Proč tu nemáme dva roky amerického velvyslance? To je vždycky nestandardní. V rámci zemí EU jsme na konci pomyslné „fronty“ na ambasadora Bidenovy administrativy, která už dva roky úřaduje. Neodráží to právě komplikovanost vztahů vzhledem k zahraniční politice a rétorice prezidenta Zemana?

Nejsme úplně mezi posledními zeměmi, jsme někde na začátku druhé poloviny. Ukazuje to hlavně na určité procesní selhání na straně USA. Prezidentská většina Demokratické strany je malá, protlačit různé nominace senátem trvá dlouho a zároveň administrativa měla jiné priority než nominovat velvyslance. Myslím si, že je to nešťastné, ale jsme rozhodně rádi, že kolem poloviny ledna pan velvyslanec přijede. To není nic proti vedoucím úřadu, kteří tu působili či působí, jsou to velmi schopní diplomaté.

Kdo je nový velvyslanec USA v Česku?

Nový velvyslanec USA je technologický startupový investor. Co to podle vás říká o tom, jak USA vidí Česko a naše vztahy?

Myslím, že to nelze říct takto přímočaře. Nicméně fakt, že sem přijíždí člověk, který má tento profil, zajímá se o moderní technologie a umělou inteligenci, je pro nás dobře. Jde o moderní, dynamické a rostoucí obory.

Ale v zásadě nakonec bude řešit „staré dobré“ stíhačky, o nichž vláda s Washingtonem jedná.

Ano, i ty. Všichni, co s ním mluvili, říkají, že je velmi nadšený, moc se do České republiky těší a všechna témata se velmi rychle učí a proniká do nich.

Silný text dohody s USA

Jak daleko jsme s dohodou o obranné spolupráci?

Řekla bych, že jsme daleko. Překonali jsme zásadní sporné body, zbývá několik detailů, které už jsme chtěli dořešit pomocí videokonference na přelomu roku. Věřím, že do konce února budeme mít plně dohodnutý text. Domnívám se, že tato dohoda bude podepsána brzo. Na americké straně ji podepisuje ministr zahraničí, u nás je hlavní vyjednávač Ministerstvo obrany, podepisovala by to tedy paní ministryně Černochová. Pokud by se to povedlo termínově sladit, mohla by paní ministryně dohodu podepsat během návštěvy premiéra ve Washingtonu.

Jaké byly ty sporné body? U obdobných smluv to bývá například jurisdikce případných trestných činů spáchaných americkými vojáky na cizím území.

Evergreeny se trochu objevovaly. Měli jsme výhodu, že USA mají tuto dohodu dojednanou s 24 členskými zeměmi NATO. My se mohli podívat na ty již podepsané a jako na talíři si vybírat různé formulace. Zároveň jsme věděli, že nemůžeme jít příliš daleko za to, co ostatní země vyjednaly, protože jde o nějaký rámeček. Bude to dobrá dohoda, i v rámci těch existujících bude patřit k těm silnějším.

V letošním roce se stanete českou velvyslankyní v Izraeli. S čím do této země pojedete, jaké budou vaše priority?

V první řadě budu chtít, aby se co nejdříve uskutečnilo společné zasedání vlád, které se z různých důvodů několik let nekonalo. Zásadní je vědecká spolupráce a spolupráce technologických firem, to jsou oblasti, v nichž Izrael patří k nejlepším na světě a kde ze spolupráce můžeme něco mít. Důležitá je samozřejmě i obranná spolupráce, budu chtít, aby naše armáda mohla využívat nejlepší technologie, které Izrael má. Budu také chtít přibližovat Izrael České republice a Českou republiku Izraeli.

Netanjahu? Umí překvapit

Izrael má novou vládu a zaznívají obavy, že nový kabinet staronového premiéra Benjamina Netanjahua se posunul příliš daleko do pravého kraje, za koaliční partnery má ultraortodoxní nacionalisty. Sdílíte obavy z politického vývoje v zemi a jak to může ovlivnit spolupráci Česka s Izraelem?

Nechci hodnotit izraelskou vládu, je na samém počátku. Benjamin Netanjahu je velmi zkušený politik, mnohokrát už překvapil své příznivce i odpůrce. Já předpokládám, že jeho vláda bude otevřená spolupráci s Českou republikou, jako byly ty předchozí. A osobně se nedomnívám, že účast elementů, které se dají nazvat více pravicové než v těch předchozích kabinetech, by měla mít dopad na izraelskou zahraniční politiku.

Může se nějak změnit postoj ke konfliktu na Ukrajině za nové Netanjahuovy vlády? Dosud byl spíše vlažný.

Já izraelskému postoji ke konfliktu na Ukrajině rozumím, i když z něj nejsem nadšená. Ale oni mají Rusko a ruskou armádu hned za hranicemi v Sýrii a musí s nimi nějak vycházet. Ale domnívám se, že v základních obrysech se jejich postoj shoduje s námi. Podporují všechny rezoluce Rady bezpečnosti OSN, které odsuzují ruskou invazi, tu odsuzují i bilaterálně a pomáhají ukrajinským uprchlíkům. Je pravda, že vojenská pomoc byla zatím slabší. Osobně bych byla ráda, kdyby spolupráce mezi Izraelem a Ukrajinou byla posílena.

Vnímáte, že budete první ženou na tomto strategickém postu?

Tomuto já tak velkou váhu nepřidávám, pro mě je to krásný post a pojedu tam velmi ráda. Jestli tam budu působit jako první žena, podle mě není až tak důležité, byť možná v nějaké symbolické rovině to svůj význam má.

Jste ale svým způsobem průkopnicí v české bezpečnostní politice. Byla jste na Ministerstvu zahraničních věcí také jedinou bezpečnostní ředitelkou. Jde o vlivný a důležitý post v úřadě, který z velké části žije

v utajených informacích a řeší bezpečnostně citlivé záležitosti. Jak těžké bylo se prosadit v této oblasti a v mužském světě?

Já to tak úplně nevnímala, že bych v tom působila „za ženy“. Chtěla jsem působit co nejkompetentněji. Pro mě bylo vždy důležité, aby důležité funkce zastávali lidé schopní a kompetentní, což se u nás na ministerstvu dařilo někdy více a někdy méně, a také aby všichni měli stejné podmínky k tomu, aby je mohli obsadit. A to si myslím, že se v posledních letech daří zlepšovat. V Diplomatické akademii (přípravná instituce pro budoucí diplomaty, pozn. autorky) je dnes více žen než mužů. A v mladé generaci jsou ty poměry už také vyrovnané.

Zhruba před patnácti lety jste byla jednou z vyjednávaček o americkém radaru, který měl posílit českou bezpečnost a obrannou spolupráci s USA. Napadlo vás v průběhu letošního roku, po ruské invazi: „měli jsme pravdu“?

To mě samozřejmě napadlo mnohokrát. Je to škoda, že se to tehdy nepodařilo. Důvody ale byly na obou stranách. Myslím, že bychom byli bezpečnější jako Česká republika i střední Evropa, kdyby systém protiraketové obrany tady byl. Ale nemá cenu se k tomu vracet, má smysl z toho vyvodit závěry pro budoucnost.